

- עלי מרפא
- שער הגליון
- יין הונגרי
- למעשה
- בני היכלא
- דרכי נועם
- ראש דשבת
- כוכבי אור
- עומק הפרשה
- חנוך לנער
- שאל בני
- הלכה פסוקה
- ולואי שתדע מגדולתך
- דביקות בה' בפרטים הקטנים
- זו עצם מעצמי
- מעשה מבעל תפילה
- רק ידוך על מפתן ביתי
- התורה הזמנית:
- הארת הרצון במקום נמוך
- אתערותא דלילא שבפסח
- פסח - אמונה שלמה
- בנין המשכן גם בפירוקו
- כאן גר יהודי
- כוונת המצוות ע"י השתוקקות
- ברכת האילנות

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

איך למצוא את ה' במטבח

המשכן מורכב מדברים מאד 'פשוטים' לכאורה; קירות, גג, שולחן, מנורה, ארון, מזבח וכיוצא באלו, זאת, ציווי והרכבתו מכילים המון המון 'פרטים'.

האלוקות שבפרטים

זה בדיוק מהותו של המשכן. המשכן איננו בשמים אלא כאן בעולם. ולא רק המשכן, אלא כל בית יהודי הוא משכן לה' - לא בגלל היותו מופשט ורוחני, אלא דווקא בגלל היותו 'גשמי' ועל הארץ. המלאכים ביקשו להשאיר את התורה בשמים, אבל משה רבינו התעקש

יהודי הוא יהודי, בפרטים הקטנים. בלי מוח, בלי לב, בלי רגש ובלי השגה, רק כאשר ציוה ה'.

וגם ניצח, כשטען שהתורה נועדה לרדת לארץ, ועמה יחד ירד גם ה' יתברך לשכון אתנו כאן, בעולם, בארץ, בפרטים הגשמיים.

כשאנחנו מטענים את עצמנו בתורה, ולומדים רעיונות עמוקים וגבוהים - זה כמו ביקור בשמים. זה נפלא, זה נצרך וגם מוכרח, כדי להטעין את הנשמה בדלק של אמת. אבל זה לא הסיפור. הסיפור האמיתי הוא בבית, במטבח, בפרטים הקטנים. שם, כשאין את האור, את ההתלהבות והדבקות, יש את הדבר האמיתי: כאשר ציוה ה' את משה.

ישראל קדושים הם, ועוסקים בימים אלו בהכנות הבית ונקיון לפסח. מאד קל להתרגש משולחן הסדר, שערך כמו שולחן מלכים, נקי ומבריק ומאיר באור יקר. הרבה פחות קל להתלהב מהבלגן ששורר באותו סלון ובכל הבית בימים ובשבועות שלפני כן. כמה לכלוך, עבודה סזיפית ומייגעת, מלווים את העבודה הזאת.

לפעמים מגיע רגע באמצע העבודה, שיהודי עלול להרים עיניים ולשאול: באמת? משהו מכל זה קשור 'לאור' של פסח? קשור בכלל לעבודת ה'? אקונומיקה, סמרטוט, עיניים טרוטות, והמון המון בלגן וצעקות - יש קשר בין המצולם לכתבה?! והתשובה היא: כן, דווקא כן. הוא הרבה יותר כאן מאשר ברגעים המרוממים של כל נדרי בבית כנסת, כי שם אתה על ההר, ופה אתה בונה משכן. 'שם' - ציוה ה' את משה, 'כאן' - זה קורה 'כאשר' ציוה ה' את משה.

גוי, יכול גם כן ליהנות מרעיונות רוחניים, אבל הוא נאבד לגמרי בפרטים הגשמיים. יהודי הוא יהודי, בפרטים הקטנים. בלי מוח, בלי לב, בלי רגש ובלי השגה, רק כאשר ציוה ה'.

יש פער גדול, לפעמים מתסכל, בין הרציון לבין ה'בפועל'. כולנו חכמים, כולנו נבונים, וכולנו יודעים הרבה. אין כמעט מי שאינו מלא וגדוש ברעיונות, תובנות, וחידושים נפלאים - בכל עניין ובכל תחום בתורה וביהדות. כל כך הרבה ספרים, כל כך הרבה דרשות, שיעורי תורה והרצאות - בפרשת השבוע, מועדים, עבודת ה' ועבודת המידות.

מעט מאד מזה, מצליח ללוות אותנו מבית המדרש ו'שיעור תורה' - הביתנה לחיי המעשה, ועוד יותר מעט אם בכלל - מצליח לשרוד כשמגיעים לפרטים הקטנים והמייגעים. שם, כאילו פרחו כל הרעיונות הנפלאים והנאצלים שהבנו רק לפני רגע בבהירות כל כך נפלאה. פרחו ואינם. הראש חלול, הלב כבד, וזה מרגיש כל כך פשוט נמוך ומרוקן. אז מה האמת?

כאשר ציוה ה'

המשכן. וכי יש דבר יותר גבוה קדוש ומרומם - מהמשכן? לא היינו בכלל מעלים על דעתנו בכלל אפשרות כזו, שה' יתברך ישכון בתוך מקום גשמי. אך ה' יתברך גילה רצונו בפירוש שנעשה לו משכן שכזה. משכן, בוודאי צריך להיות מדובר בסוג בית וכלים מאד נעלים ורוחניים עד כמעט מופשטים, בכדי לאפשר גילוי אלוהי שכזה.

אבל לא. קודם כל המשכן מורכב מדברים מאד 'פשוטים' לכאורה; קירות, גג, שולחן, מנורה, ארון, מזבח וכיוצא באלו, זאת, ציווי והרכבתו מכילים המון המון 'פרטים'; ממה כל דבר עשוי, באלו מדות, איך לחבר אותו, מאיזה חוטים לתפור אותו, איזו סוג תפירה, ואיפה בדיוק הוא יהיה מונח. במשך חמישה פרשיות התורה חוזרת שוב ושוב על פרטים לכאורה מאד 'טכניים' ו'יבשים'. לא משהו שמרגיש כמו 'רוחניות'.

היה ניתן לחשוב שאיפה שהוא, בין הרגע שבו הופיע הצייו על הקמת המשכן, ציוי שלוהו בהמון התלהבות ובעזירת הלב - לבין גמר בניית והרכבת המשכן, כאשר היה צריך להיכנס לכל הפרטים ופרטי הפרטים, נעלמה או לפחות פגה אותה התלהבות, והעבודה הפכה למשהו טכני ומייגע.

באה פרשת השבוע, וחוזרת שוב ושוב בכל פרט על אותם מילים: "כאשר ציוה ה' את משה". דווקא כאשר מדברים על הפרטים, בא הדגש על כך שהפרטים הללו היו מחוברים לגמרי לציוי המקורי, ללא שום פער או מרחק. איך באמת?

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

אין לך מושג באיזה מדרגה אתה!

אור ליום ה' פרשת שלח לך תקצו, נעמחוב.

...ויש לי עתה שיחה נאה בענין זה שעקר נסיון האדם ובחירתו הוא, מחמת שאינו יודע מה נעשה עמו, כי אם היה יודע האדם כל מה שנעשה עמו בכל עת, והיה הוא עומד ואוחז בכל עת, ואין גם עתה יקר בעיני השי"ת מאד מאד כל תנעה טובה וכו' שנמצא בו - בודאי היו הכל רודפים בכל פה להשי"ת, והיו הכל צדיקים. אך עקר הנסיון והבחירה הוא על ידי העלם הידיעה.

ועל פן באמת אי אפשר בשום אופן שידע האדם בחייו היכן הוא אוחז, כאשר שמעתי בשמו"ל, כי פנה תלמי הבחירה, אבל התפץ באמת לחוס על תכליתו הנצחית ואי לו להתחזק על ידי זה בעצמו ולדע ולהבין על כל פנים שאינו יודע כלל כי מאד עמק מחשבותיו יתברך, ומי יודע כמה יקר בעיניו תנעותיה הטובים.

דווקא על ידי שהוא רחוק כל כך, על ידי זה דווקא יקרים בעיניו כל תנעה והתנעה טובה אמרו פחות השקרה, בפרט שבגר גלה אדמו"ר ז"ל מזה הרבה חבדיו חיים וקמים נאמנים ונחמדים לעד וכו', ויותר מזה יש בלבי לדבר בזה, אך אי אפשר להאריך בקרב מפה טעמים.

דברי אביה המצפה לשמח ממך בשורות טובות תמיד. נתן מברסלב

חק ולא יעבור

יום	יום	לחודש	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ח"ו-ח	משנה ברוכה ח"ב	דף חומש סנהדרין
שבת	כט	קח.	רמ.	רעא.	קב.	
א	א	קח.	רמא.	רעב.	קג.	
ב	ב	קט.	רמב.	רעג.	קד.	
ג	ג	קט.	רמג.	רעד.	קה.	
ד	ד	ק.	א.	רעז.	קו.	
ה	ה	ק.	ב.	רעה.	קז.	
ו	ו	קיא.	ג.	רעי.	קח.	

התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן חלק ב' תורה ד' - כג. כד.

עיון

בְּדִמְיָהּ חַיִּי

בְּעִיר טְשֶׁעֶהֱרִין הָיָה גֵּר אֶחָד מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֹנֹה שְׁמוֹ רַבִּי פֶסַח זְסֶלְבֶּסְקִי ז"ל (מִכְנֶה ר' פִּיִּיטִי) הוּא הָיָה נָגִיד וְנִשְׁאוֹ פָּנִים וְנִכְבָּד אֲצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֹנֹה, וְגַם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שִׁמֵּשׁ גִּבְּאֵי דְקְלוּזִי בְּאֻמָּן, אֲבָל אֵיתְרַע מִזְלִיָּה בְּאִשָּׁה רַעָה כְּעֶסְגִּית וְקִנְטְרִינִית יָתֵר עַל הַמִּדָּה, וְהָיָה הַגְּדִישָׁה הַסָּהָר לְבִישׁ אוֹתוֹ בְּרַבִּים גַּם בְּאֻמָּצֵעַ הָרְחוֹב וּמִטִּיתָהּ בּוֹ עֲלֻבּוֹנוֹת מִחִפְיָרִים שְׂאִין הַדַּעַת סוֹבְלָתָם. וְאַף פַּעַם לֹא הָיָה יָכוֹל לְצַאת יְדֵי חוֹבָתָהּ כִּי כָל מָה שֶׁעָשָׂה לְמַעֲנֶה לֹא הָיָה נִיחָא לָהּ, וְאַפְלוּ הַמַּתְנוּת הַיְקָרוֹת שֶׁהָיָה מְבִיאָה לָהּ, לֹא מִצָּאוּ חֵן בְּעֵינֶיהָ וְזָרְקָה לוֹ עַל פָּנָיו.

פַּעַם אַחַת, לִפְנֵי פֶסַח קָנָה בַּעֲבוּרָה יוֹן מִשְׁבַּח מְאֹד מִיחָד לַלַּיִל הַסָּדֵר לְד' פּוֹסוֹת. אַחֲרֵי קְדוּשַׁת שְׁטַעֲמָה הָיוּ וְלֹא עָרַב קָל כֶּף לַחֲפֶה, צָרְחָה לְעַמְתּוֹ: הַזֶּהוּ הָיוּ הַטוֹב שֶׁהָבֵאתָ לִּי? וְיָמַר רַגְזוֹנָתָה חֲטָפָה הַבְּקָבוֹק יוֹן מִהַשְׁלָחַן וְזָרְקָה לוֹ עַל פָּנָיו, וְהַשְׁבֵּרִי זְכוּכִית פָּצְעוּ אוֹתוֹ עַד זֹב דָּם, וְהוּא בְּמִדַּת טוֹבוֹ וְצִדְקָתוֹ לֹא אָמַר לָהּ דְּבַר וְהִבְלִיג עַל זֶה, רַק קָנַח אֶת פָּנָיו מִדְּמוּ הַנּוֹטָף וְהַמְשִׁיחַ בְּעֵרִיכֵת הַסָּדֵר כְּדִרְכּוֹ וּמִנְהִיגוֹ כְּאִלּוּ לֹא אָרַע דְּבַר. וְאַמֵּר בְּבִדְיָחֻתָּא לְהַמְסִבִּין שֶׁנִּדְהָמוּ מִהַמְּקָרָה הַמְּבִישׁ הָזֶה, לְבַל יִדְאָגוּ מִזֶּה כִּלְלִי, כִּי כַּעַת נִתְקַם בּוֹ הַתְּנוּבָה שֶׁיֵּאֱמָרוּ עוֹד מַעַט בְּהַגְדָּה: "וְאַרְאֶה מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדִמְיָהּ, וְאֵמַר לָךְ בְּדִמְיָהּ חַיִּי" וְכוּ'. וְזֶהוּ אַחַת מִנֵּי רַבּוֹת שֶׁסָּבַל מְאֹד מִמֶּנָּה, אֲבָל קִבְּלָם בְּאַהֲבָה מִרַב צִדְקָתוֹ וְטוֹב לָבוֹ, וְשִׁתַּק לָהּ וְגַם כִּפָּד אוֹתָהּ.

וְהָיָה רַגְלֵי רַבִּי פֶסַח לֹמֵר כְּדָרָךְ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֹנֹה "דָּאס אִיז מִיִּין בִּיִּין" ("עֲצֵם מַעֲצָמִי"), וְאֵין בְּרָרָה אַחֲרֵת כִּי זֶהוּ חֲלָקִי וְגוֹרְלִי מִן הַשְּׂמִים, בְּפֶרֶט שֶׁיֵּשׁ מִתּוֹן שִׁכְרָה בְּצִדָּה שְׂאִין רוֹאִים פָּנֵי גִיהֶנֶם כְּמֵאֲמַר חַז"ל. אֲבָל בְּגִדּוֹ זֶה הַתַּעֲרֵב הָרַב מִטְשֶׁעֶהֱרִין ז"ל וּפְנֵה אֶל רַבִּי פֶסַח ז"ל וְאָמַר לוֹ בְּדַבְרֵים הָאֵלֶּה: מִלָּא אִם כָּל הַעֲלֻבּוֹנוֹת וְהַבְּזִיאוֹנוֹת הַפּוֹגְעִים בְּבִבְדֻךְ הָיִי נִשְׁאָרִים בְּבִיתְךָ בִּינְךָ לְבִינָה, וְאַתָּה סָבַלְתָּ וְסָלַחְתָּ וּמוֹחֵל עַל כְּבוֹדְךָ, זֹהִי זְכוּתָהּ הַמְּלָאָה לְסָבַל וְלַחֲיוֹת אֶתָּה. אֲבָל אִם הָיָה יוֹצֵאת נֶגְדָךְ בְּחִרּוֹפִים וְגִדְּוִפִים גַּם בְּרַבִּים בְּתוֹךְ הַיּוֹק, זֶה כָּבֵד פּוֹגֵעַ בְּכָבוֹד אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֹנֹה וְהֵם אֵינִם חֲבִיבִים כִּלְלִי בְּעֵינֵי זֶה, וְאֵינֶךָ יָכוֹל לוֹתֵר עַל כְּבוֹדְךָ, וְאַתָּה צָרִיךְ לְהִבָּן בְּעַצְמְךָ שֶׁאֵינֶךָ יָכוֹל לְהַמְשִׁיחַ בְּדָרָךְ זֶה הַגּוֹרְמֵת בְּזִיזוֹנוֹת לְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֹנֹה. רַבִּי פֶסַח צִיַּת לְדַבְרֵי הָרַב ז"ל וְהִלָּךְ וְגִרְשָׁה, אֲבָל הָיָה בְּגִלְלֵי הַתִּנְיָנוּתָהּ הַמְּבִישָׁה הַמְּפֹרֶסֶת הַתִּרְחָקוּ כִּלְמָה מִמֶּנָּה וְלֹא מִצָּאָה בֵּן זֹג שִׁיתְחַתֵּן אִתָּה, וְנִשְׁאָרָה בּוֹדֵדָה וְגִלְמֻדָּה בְּלִי פִּרְסָה, וְלָכֵן בְּטוֹב לְבָבוֹ קִבֵּל עָלָיו רַבִּי פֶסַח לְפָרְסָה וְלִכְלָלָהּ בְּכָבוֹד כִּי יְמֵי חַיֶּיהָ, וְקָם בָּהּ: וּמִבְּשָׂרָךְ אֵל תִּתְּנָם (שְׁמִינִתִּי מִר' לוי יצחק)

נצור לשונך הלכות לשון הרע

אמרו חז"ל בערכין טו: שכל דבר הנאמר בפני שלשה שומעים או יותר, אין בו משום לשון הרע. החפץ חיים מוכיח (כלל ב במ"ח סק"א) שאי אפשר לפרש כפשוטו שיקבץ ג' אנשים וידבר מה שלבו חפץ ח"ו, הרי פשוט שעובר על איסור לשון הרע, ואדרבה כל שיתרבו השומעים חטאו חמור יותר שמכשילם בשמיעת וקבלת לשון הרע. ולכן הביא הח"ח פירושי הראשונים במאמר זה:

דעת התוספות שם ובב"ב לט: שאדם המדבר לפני ג' אנשים, יודע שהדיבור יגיע לאותו אדם שמדבר עליו, ולכן נחשב כמדבר לפניו ממש, אשע"כ כשמבקש לומר דבר שניתן לפרשו לשבח או לגנות, וזה תלוי באופן האמירה, ולמשל, כששאלו איפה ניתן למצוא אש? והשיב: לא תמצא אש אלא בבית פלוני שמבשלים שם תמיד בשר ודגים.. שייש לפרש שהוא מרבה לבשל בשביל האורחים לשם מצוה, ויש לפרש שהוא רעבתן. כשמדברו בפני ג' יודע שבסוף יודע הדבר, מותר לאומרו באופן פשוט.

עקר הארת הרצון הוא בחינת אחדות, ועליכֵן כל מה שישיראל נכללים ביחד ביוזר, זוכין ביוזר להכלל באחד: ליקושי הלכות, ערב, ל

מעשה מבעל תפילה [לט]

הרחמנות של הצדיק

הרחמנות, אך החידוש הוא, שלא רק שהמנהיג צריך לרחם בהנהגתו, אלא שכל עיקר הרצון שלו להנהיג בא רק מחמת שיש לו רחמנות על נשמות ישראל.

וזוהו כבר ענין אחר לגמרי. כי בדרך כלל מנהיג יש לו תכונות של הנהגה ציבורית, ומתוך כך הוא נעשה מנהיג. ואילו רביז"ל אומר שכל עיקר ההתעוררות של המנהיג לצאת לציבור להנהיגם הוא רק מחמת שיועד מהו גודל יקר ערך נשמות ישראל, ומאיך הוא יודע מהו חומר העבירה לעומת נשמה קדושה כזו.

ג] ואזי אותו הצדיק מתעורר ברחמנות גדול מאוד, לרדת אל העולם הזה, מקום אשר בני משוקעים בתאוות ממון, והוא ברוב רחמנותו מעורר את בני האדם 'מידת הרחמנות', כלומר שמעורר אותם בעצמם שירחמו הם על עצמם, שידעו מצד אחד עד כמה יקרה הנשמה שלהם, ויחד עם זאת להאיר להם שיבינו עד כמה צער יש לנשמה כאשר היא תתרחק מבוראה. וכך הצדיק מתעורר ברחמנות, ומעורר אותנו שאנו נרחם על עצמנו.

ד] ובאופן הזה מתעורר האדם לצאת להתבודדות, לשבת לבד עם הש"ת ולספר לה' כל מה שעובר עליו ברוחניות, ולא באופן של מוסר ותוכחה, אלא באופן שמאיר לו בעצמו שיתחיל לרחם על עצמו לדעת שהוא בן מלך. וכפי שימשיך האדם על עצמו הארת הרחמנות, כך ממילא יתעורר בו רצון עז להתבודד ולזעוק על נפשו.

וְהָיָה לוֹ לְהַבְעִיל-תַּפְּלָה רַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה עֲלֵיהֶם, וְנִתְּשֵׁב לִיכָף בְּעֵצְמוֹ לְשֵׁם, אִילֵּי יִשְׂרָאֵל אוֹתָם מִטְעוּתָם וְהִלָּךְ לְשֵׁם הַבְּעִיל-תַּפְּלָה וְבֹא אֶל הַשּׁוֹמְרִים, שְׁעוֹמְדִים סְבִיב הָהָר וְהַשּׁוֹמְרִים מִסְתַּמָּא הָיוּ אֲנָשִׁים קִטְנִים בְּמַעֲלָה, שֶׁהֵם רִשְׁאִים לְעַמּוֹד בְּאֹרֶךְ דְּהָאֵי עֲלֵמָא, כִּי אֲנָשִׁים, שִׁישׁ לָהֶם מַעֲלּוֹת מַחֲמַת הַקְּמוּזָן בְּנ"ל, הֵם אֵינֶם יְכוּלִים כִּלְלִי לְהַתְעַרֵּב עִם בְּנֵי הָעוֹלָם וְלַעֲמֹד בְּאֹרֶךְ דְּהָאֵי עֲלֵמָא, שֶׁלֹּא יִטְמָאוּ עִצְמוֹן בְּנ"ל, וְכֹל הָיוּ יְכוּלִים לְדַבֵּר כִּלְלִי עִם בְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִטְמָאוּ אוֹתָם בְּהַבֵּל פִּיהֶם (עַל כֵּן בּוֹדֵאֵי הַשּׁוֹמְרִים שְׁעוֹמְדוֹ חוּץ לְעִיר, הָיוּ קִטְנִים בְּמַעֲלָה בְּנ"ל), אִךְ גַּם הַשּׁוֹמְרִים הָיָה לָהֶם הַצּוּרוֹת הַנ"ל, וְהָיוּ מַחְבְּקִים וּמְנַשְּׁקִים אוֹתָם בְּכָל פַּעַם, כִּי גַם אֲצֵלָם הָיָה עֶקֶר הָאֻמָּנוּת הַקְּמוּזָן בְּנ"ל.

א] הבעל תפילה שהוא הצדיק האמת, הולך בעצמו לבני המדינה של העשירות, אפילו בשביל הספק שמא יצליח לקרב אותם ולהשיב אותם מטעותם. וכל עיקר תחילת הליכתו אליהם הוא רק מחמת שהיה לו 'רחמנות' גדולה עליהם. ועל זה אומר רביז"ל (ליקו"מ סי' ז' תנינא) שהמנהיג צריך שיהיה לו רחמנות גדולה על נשמות ישראל. וכידוע שה' בחר במשה ודוד מחמת שראה הרחמנות שהיה להם על הצאן.

ב] ואף שלכאורה הוא דבר פשוט שמנהיג חייב שיהיה לו את מידת

הליכות

שיחות ומנהגים

התחזקות

ופעם בְּאֻמָּצֵעַ הַיּוֹם כְּשֶׁפָּסַגְר אֶת הַיּוֹלֹנוֹת נַעֲנָה וְאָמַר: "וּיִנְצִיגֶרְךָ אֶקָּק אֵין דְּעַר עוֹלָם" - "הַבְּטָה אַחַת פְּחוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם".

מוֹהֲרֶנְדִּין מִנֶּה פַּעַם הִרְבֵּה צִדִּיקִים וְאָמַר: "פֶּאֲרֹנוּאס אִיז דְּעַר גְּעוֹנוֹן דְּעַר, וְיִיל עַד הָאֵס גְּעֵהָט אֲזוּזִי פִיל דִּי מִדָּה פִּין הַתְּחַזְקוֹת" - "לִמָּה הָיָה צִדִּיק זֶה וְזֶה גְּדוֹל בְּמַעֲלָה כִּלְכָּל? מִשּׁוֹם שֶׁהָיָה לוֹ כֶּף כֶּף הִרְבֵּה מִפְּסֵד הַתְּחַזְקוֹת, וְכֵן מִנֶּה כְּפֹה וְכִפְּה צִדִּיקִים גְּדוֹלִים שֶׁכֵּלֵם לֹא פָּאוּ לְמִדְּוָתָם כִּי אִם עַל גִּי הַתְּחַזְקוֹת. וְסִים מוֹהֲרֶנְדִּין וְאָמַר: "אִין פֶּאֲרֹנוּאס בִּין אִין אִין, וְיִיל אִין הָאֵב אֲזוּזִי פִיל דִּי מִדָּה פִּין הַתְּחַזְקוֹת" - "וְיִמְדוּעַ הִנֵּי כְּמוֹ שְׁאֵנִי? מִשּׁוֹם שֶׁיֵּשׁ לִי כֶּף הִרְבֵּה מִפְּסֵד הַתְּחַזְקוֹת". [וְרָאָה לְקוּטִי תִנְיָנָא סִימֵן רַבִּב שֶׁם בְּמֵאֵר לְהַמּוֹד שֶׁל "אַמְרָה":

(שיח שרפי קודש)

מֵאֲמַר מוֹהֲרֶנְדִּין (הַמּוֹבָא בְּלִקוּטֵי הַלְכוֹת): "הַתְּעוֹרְרוֹת הַבָּאָה עִם הַתְּחַזְקוֹת וּמִחֲמַתָּה, הֵיא הַתְּעוֹרְרוֹת אֲמִתִּית, וְיֵשׁ לָהּ קִיָּם. מִה שְׂאִין פִּין כְּשֶׁבָּאָה הַתְּעוֹרְרוֹת מִהַתְּעוֹרְרוֹת בְּלָבָד וְלֵאלֹא הַתְּחַזְקוֹת, אִין יְכוּלִים לִפְלֵי מִפְּסֵד אִין בְּמַעַט חִלְשׁוֹת הַדַּעַת".

מֵאֲמַר מוֹהֲרֶנְדִּין (הַמּוֹבָא בְּלִקוּטֵי הַלְכוֹת): "רָאוּי לְהַאֲדֵם הַבֵּר דַּעַת שִׁיחָהּ מִרְּקָה, שֶׁאֲפִלוּ אִם לֹא יַעֲבֵל בְּכָל עֲבוֹדָתוֹ וְטָרְחוֹ וְיִגְעוּ, רַק שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִצָּל פַּעַם אַחַת מֵאִיזָה עֲבָרָה גְּמוּרָה אוֹ הִרְהוּ אוֹ תִּנְיָנוּת כִּלְכָּל יְמֵי חַיָּיו וְכוּ', גַּם זֶה הָיָה כְּדָאִי לוֹ וְכוּ', עֵינִ שֵׁם. וְהָיָה מִפְּטוּרֵי בְּזֶה רַבִּי אֲבָרְקָה ב"ר נַחֲמָן וְאָמַר: "וְעוֹד שְׁמוּעָטָא מִיֵּט אֶתְרָהּ וְתִשְׁנֵבָה מִעַר" - "וְיָמִי מִדְּבַר כְּבָר אִם גַּם עוֹד יִצָּה לְהִרְהוּ בְּתִשְׁנֵבָה בְּהָאֵי שְׁפָדָאֵי וְכֵדָאֵי".

מוֹהֲרֶנְדִּין הָיָה לוֹ בְּבִיתוֹ אוֹיְבֵר שְׁטִיבֵל (עֲלִית בֵּית).

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"ב סי' ד' מאמר ז'

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ו] והתגלות הרצון הוא על ידי ימים טובים, וכו' כי בכל יום טוב יום טוב עשה השם יתברך עמנו אותות ונאות, שהם הפך הטבע, שעל ידי זה נתגלה הרצון, שהכל ברצונו, ואין שום חיוב הטבע כלל. בפסח יציאת מצרים, שהוציאנו ממצרים באותות ונאות. בשבועות מתן תורה, שנתן לנו התורה באותות ונאות. בסוכות הקף ענני כבוד. וכו' ועל כן כל יום טוב יום טוב מכריז וקורא את הרצון בבחינת מקרא קדש כנ"ל. ועל כן ימים טובים נקראים רגל, שהיא בחינת יראה כנ"ל. כי על ידי יום טוב, שהוא התגלות הרצון, על ידי זה נעשה יראה כנ"ל:

אך לא תמיד שומעין את קול הקריאה של יום טוב, וכו' וזה בחינת (מהלים נ"ח): "שמח צדיק כי חזה נקם, פעמיו ירחיק בדם הרשע". פעמיו ירחיק. הינו על ידי "שלוש פעמים בשנה" (דברים ט"ז), שהם הימים טובים שעל ידם נתגלה הרצון, על ידי זה: "שמח צדיק כי חזה נקם" וכו' כנ"ל, וכמו שכתוב (שם): "ויאמר אדם אף פרי לצדיק, אך יש אלקים שפטים בארץ". דהינו, שנתגלה שיש אלקים שופט ברצונו, ויש פרי לצדיק ובהם ינקם, ועל ידי זה: "שמח צדיק". וזה בחינת שמחת יום טוב, על ידי התגלות הרצון שנתגלה ביום טוב על ידי קול הקריאה, שהיום טוב מכריז וקורא את הרצון כנ"ל.

אך לא כל אחד ואחד שומע קול הקריאה הנ"ל של יום טוב, כי יש חיות רעות דורסים וטורפים, והם חכמי הטבע, שמראין בהקמתם המטעית שהכל על פי הטבע, ובאלו אין שום רצון, הם ושלום, ואפילו האותות ונאות שעשה עמנו השם יתברך, משימים הכל תוהו דרך הטבע. והחכמים הללו הם בחינת חיות רעות, והם דורסים וטורפים רבים מבני עמנו, שטועים גם כן אחריהם וסוברים כמותם, כאלו הכל על פי חיוב הטבע, הם ושלום, וכשהם מתגברים, אזי קול שאגתם עולה ומתגבר על קול הקריאה של יום טוב, שקורא את הרצון, ואזי נשבת שמחת יום טוב, הם ושלום, כי עקר שמחת יום טוב על ידי התגלות הרצון כנ"ל. וזה בחינת (שם ע"ד): שאנו צריכים בקרב מועדה, שמו אותם אותות ששאגת הצוררים, דהינו קול החיות רעות, שהם חכמי הטבע, נכנס בקרב המועדים ממש, הינו תוהו קול הקריאה של יום טוב, שמכריז וקורא את הרצון כנ"ל, ושאגת הצוררים נכנס בתוכם ממש, ושואגים בקולם, שהכל רק על פי חיוב הטבע, הם ושלום, כפי סדר אותות השמים. וזה: שמו אותם אותות שמשמים אותות השמים לאותות, שאומרים שהכל רק על פי אותות השמים כפי חיוב הטבע, הם ושלום:

הארת הרצון שהשי"ת רוצה בכל אחד מישראל

רבינו מבאר שבכל אחד מהג' רגלים מתגלה הארת הרצון, שהכל ברצונו יתברך, ועי"ז מתגלית הנקמה, [ובמאמר הקודם נתבאר שעניין הנקמה הוא הגילוי שכל הרע אינו שייך לישראל ח"ו]. אבל כנגד הארת הרצון שמאיר בכל יו"ט, יש את החיות רעות הדורסים וטורפים שמסתירים ומכסים את הארת הרצון, [והתיקון הוא ע"י החכם שבקדושה שמקשר את כל הרצונות לשרשם כמו שמתבאר בהמשך המאמר].

והנה רבינו מבאר שהארת הרצון היינו שהכל ברצונו יתברך ואין שום חיוב הטבע כלל, וכל זה נתגלה ע"י האותות והמופתים שנעשה בכל יום טוב, ובפשוטות עיקר אמונת הרצון הוא האמונה בהשגחה פרטית שהכל ברצונו יתברך, אמנם באמת יש בעניין זה עניין נוסף והוא מה שחשי"ת "רוצה בנו" בכל אחד ואחד מישראל, ובאמת הניסים שהיו בכל הג' רגלים, מלבד מה שהראו בחוש שהכל ברצונו יתברך ואין שום חיוב הטבע, בפרטות הראו את עניין זה עצמו איך שהשי"ת רוצה בנו מאוד, בכל אחד ואחד מישראל, וזהו עוד עומק בעניין הנקמה בגויים שמאיר בקול הקריאה של היום טוב, וכפי שהדגיש רבינו, כי הנקמה מבטאת את הרצון שהשי"ת רוצה בנו, עד שמחמת זה הוא נוקם נקמתו בכל מי שהעז להילחם בנו, כי הוא רב את ריבנו ונוקם את נקמתנו ונפרע לנו מצרינו, וכל זה מעוצם רצונו שהוא רוצה בנו, בכל אחד ואחד מישראל.

שרק ידרוך על מפתן בית!

המלאך מט"ט ועוד עניינים נשגבים מבינת אנוש.

לאחר מכן ציווה הרה"ק מנסכיז שיערכו לכבוד רבינו סעודה, ובביתו דייקא. המקורבים השתוממו מאוד על הציווי, שכן מזה זמן רב קיבלו הוראה מפורשת שלא להכניס לבית שום סוג של תבשיל, והנה 'אהבה מקלקלת השורה'. רבי מרדכי כיבד את רבינו לישב בראש השולחן, כשהוא עצמו מתאמץ וקם ממיטת חוליו כשהוא לבוש 'חלאת' (מלבוש עליון) רקום בחוטי זהב. הנוכחים היו אחוזי התפעמות, כיון שזה חצי שנה שהצדיק לא קם ממיטתו ולא הסב לשולחן. והנה לכבוד רבינו יצא הוא מגדרו.

באותה פגישה, סיפר רבי מרדכי מנסכיז לרבינו את סיפור התקרבותו אל רבו הקדוש רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב, תלמידו של הבעל שם טוב הקדוש.

לבקשת רבי מרדכי, נשאר רבינו לשובות בנסכיז. בעת פגישתם נתן הצדיק מנסכיז לרבינו עשרה 'אדומים' עבור פדיון, אך רבינו ראה בעיניו קדשו שיישאר רבי מרדכי בחיים, עליו לחלק את כל ממנו הצדקה, אולם בלתי אפשר לומר לו לעשות דבר כזה, מכך הבין רבינו שהרבי מנסכיז מוכרח להסתלק לעולמו.

רבינו נפרד ממנו לשלום ונסע לביתו. ואמנם, חמישה ימים לאחר שביקר אצלו, ביום ח' ניסן תק"ס, נסתלק הרה"ק רבי מרדכי מנסכיז לעולמו.

לימים שמע מוהרנ"ת מבנו של המשמש של הצדיק מנסכיז, בשם אביו, כי בעוצם חולשתו ליווה רבי מרדכי את רבינו בצאתו מביתו לנסוע לדרו, ולאחר מכן בשובו לביתו, נענה ואמר "אלמלא לא אתינא לעלמא (לולא באתי לעולם) אלא שרבי נחמן יפסיע על מפתן שלי - יי"י!" ("אין זאל מעהר ניט באשאפין ווערן נאר אז רבי נחמן זאל בא מיר איבער טרעטן דיא שוועל, איז אויך גינוג!")

התבטאות נדירה ומיוחדת זו, העידה על ההערכה העצומה שרחש רבי מרדכי מנסכיז כלפי רבינו הקדוש.

(ע"פ חיי מוהר"ן ק"ג)

היה זה בתקופה שלאחר שובו של רבינו הקדוש מוהר"ן ז"ע ממסעו לארץ ישראל. בעת ההיא נסע לבקר במעונם של כמה וכמה מצדיקי הדור. בחודש ניסן תק"ס הגיעה אליו השמועה כי הרה"ק רבי מרדכי שפירא מנסכיז, מגדולי צדיקי הדור, תלמידו המובהק של הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב, שוכב על ערש דווי. רבי מרדכי מנסכיז היה נערץ מאוד על בני דורו והכל חרדו שלומו.

הערכה עצומה

שער ספרו של הרה"ק מנסכיז ז"ע

רבינו רצה מאוד להיוועד עמו ונחפז לצאת במהירות לדרך, כדי שימצא אותו עדיין בחיים (יתכן וסיבת הביקור קשורה לתפקידו של רבי מרדכי כנשיא קופת מעות ארץ הקודש בפולין). ואכן, חמישה ימים בלבד לפני הסתלקותו, הגיע לביתו.

באותם ימים היה רבי מרדכי מנסכיז מוטל על ערש דווי, כשמחלתו כבדה מאוד, במשך חצי שנה שכב בחדר מסוגר ואפל שלא חדרו לתוכו כלל קרני השמש, משום שאפילו מעט קרני אור הסבו לו סבל. הוא היה מרותק למיטתו ולא יכל לאכול שום אוכל מבושל, אפילו ריח של תבשיל לא יכול היה לסבול ובני ביתו לא הכניסו לחדרו שום מאכל מבושל, אלא רק מעט רוטב שעבר סינון אחר סינון, כשמלבד זאת, אינו מסוגל להכניס דבר לפיו.

אולם ראה זה פלא, למרות מחלתו וחולשתו הגדולה, כשאן נכנס משמשו של רבינו אליו ובישר לו כי הרה"ק רבי נחמן ממדוודיבקה הגיע לבקרו, התמלא תיכף הצדיק מנסכיז שמחה עצומה ואמר לו: "החייתי ממש!"

רבי מרדכי קיבל את פני רבינו בכבוד גדול ובאהבה יוצאת מגדר הרגיל. שניהם שוחחו יחדיו אודות מראות וחזיונות אשר חזוים הצדיקים האמתיים, כשהם מזכירים את

לעידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:
מתי הזמן העיקרי לצדקה בארץ ישראל?
חודש אדר! חיי מוהר"ן תקסב.

מי מאנ"ש זכה
שרבינו ז"ל נתן לו
מעט רוטב לאכול?

מוכבי אור אנשי מוהר"ן

הזוכה: אלעזר פייש מנדל ריינר ביתר
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

רצא דשוכת

לחיות עם אור השבת ע"פ הספה"ק 'אוצר היראה'

להיטהר מטומאת מת שרואה רק חיצוניות

שם אֶתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאֹל הַנֶּפֶךְ, דְּהִינוּ שְׂבָכָל מִה שִׁיעֵבֵר עָלָיו יִהְיֶה מִתְחַזֵּק לְשֹׂאֵר עַל עֲמֻדוֹ, וְלֹא יִנָּיֵחַ עֲצָמוֹ לִפְלִי לְעוֹלָם אֲפִלּוֹ אִם יַעֲבֹר עָלָיו מִה, כִּי גַם בְּשֹׂאֵל תַּחֲתִיּוֹת יִכּוֹלִין לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּבַחֲנִית "וְאַצִּיעָה שְׂאֹל הַנֶּפֶךְ".

וְזֶהוּ עֵקֶר דְּרָךְ הַתְּשׁוּבָה - היינו להיות בקי ברצוא ובקי בשוב, **כִּי שְׁנֵי פְעָמִים בְּקִי הֵנָּה לֹא הֵם גִּמְטְרִיאַי "דְּרָךְ", שְׁזֶה בַּחֲנִית "הַנּוֹתֵן בֵּין דְּרָךְ"** - כי רק על ידי שיודע להיות בקי ללכת אל ה' בזמן עלייה, וללכת אל ה' בזמן ירידה אזי יש לו 'דרך' ללכת בתוך הים הסוער של העולם.

אֵךְ בְּשַׁעַת יִצְיָאָת מִצְרַיִם לֹא זָכוּ יִשְׂרָאֵל עֲדִין לְדְרָכֵי הַתְּשׁוּבָה בְּשִׁלְמוֹת - להיות בקי ברצוא ובקי בשוב, **וְעַל־כֵּן הִכְרַחוּ לְצֵאת מִמִּצְרַיִם בַּחֲפִזָּה, כִּי עֲדִין לֹא הָיוּ רְאוּיִין לְגֵאֲלָה מִצֵּד עֲצָמָם, וְכָל הַגֵּאֲלָה הָיְתָה רַק בְּבַחֲנִית אֲתֵּעְרוּתָא לְעֵלְעָא** - התעוררות מלמעלה, היינו **שֶׁהָאִיר עֲלֵיהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרַחֲמָיו אֹר גָּדוֹל מִלְּמַעְלָה לְפִי שְׁעָה, כְּמוֹכָא בִּארִיז"ל, שְׂאֹר זֶה הוּא בַּחֲנִית 'רְצוּא', שֶׁהוּא בַּחֲנִית 'עֵיל' לְבָר -** כי אפילו שלא היו ראויים להגאל כיון שלא התעוררו מעצמם, בכל זאת השם יתברך מצידו השפיע להם התעוררות להתקרב אליו, ועל כן דבר זה נעשה בחפזון, כי רק דבר שנעשה מצד האדם עצמו שמתעורר מלמעלה הולך לאט לאט לפי הדרגה שלו.

נִמְצָא לְמַעֲשֵׂה:

בפסח יש להתחזק מאוד באמונה שכעת השם יתברך מוציא אותנו מכל הרע, ורוצה לקרבו, אלא שצריך לדעת שיש בזה מהלך שבתחילה ייתכן מאוד שיאיר לו אור וחשק גדול להתקרב לה', כי השם יתברך רוצה לקרבו אליו ומאיר עליו אור מלמעלה, אך בהמשך השם יתברך ירצה לראות שהאדם מעצמו יתעורר להתקרב אליו ולא יפול ויחייאש כאשר יסתלק האור.

הולך ומבאר הענין שיציאת מצרים הוא ללמוד את הדרך איך לשוב אל ה', גם בשעה שה' מקרב את האדם, וגם בשעה שיש קטנות ודחקות לדעת להחזיק מעמד, וללכת מדרגא לדרגא לאט לאט - שזוהי הלימוד של להיות 'בקי ברצוא ובקי בשוב', וכל זאת מתבאר לאור תורה ו' שם מתגלה הדרך הנפלאה של 'רצוא ושוב' בדרך התשובה.

יִצְיָאָת מִצְרַיִם הוּא בַּחֲנִית תְּשׁוּבָה - שמשמעות הענין של תשובה הוא לשוב אל ה', והוא הענין של יציאת מצרים שאנו יוצאים מהרע ושובים אל ה', שהתשובה הוא **בְּבַחֲנִית סְפִירַת הַבִּינָה, שְׁמִשָּׁם** - מספירת הבינה הוא כל בַּחֲנִית יִצְיָאָת מִצְרַיִם, והיינו שכאשר מתגלה מידת הבינה, שנפתח לאדם התבוננות להכיר את ה', אזי הוא יוצא ממצרים ושב אל ה', כי מידת התשובה הוא כאשר מתגלה מידת הבינה.

שְׁמִירַת הַבִּינָה הוּא בַּחֲנִית שְׁיִצְאִין וְנוֹלְדִין הַמּוֹחִין - המח של האדם שְׁהִי בְּהַעֲלֵם וּבְעֵבֹר עַל־יְדֵי הַחֲטָאִים - כי על ידי החטאים המח של האדם שיש בכוחו להכיר את ה' נעלם ונסתר ואין הוא מכיר את ה', שְׂכֵאֲשֶׁר נִעְלַם הַמּוֹחִין אִזִּי מִשָּׁם בָּאִים כָּל הַגְּלִיּוֹת.

וְעֵכָשׁ בַּפֶּסַח נוֹלְדִין וְנִתְגַּלִּין הַמּוֹחִין וְהַדַּעַת, דְּהִינוּ שְׁמִתְחִילִין לִידַע וְלַהֲכִיר אֶת מִי שְׂאֵמֵר וְהִיָּה הָעוֹלָם, שְׂכָל זֶה בַּחֲנִית תְּשׁוּבָה.

וְעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא לְזֻכּוֹת לְבַחֲנִית עֵיל וְנִפְקֵי - לזכות לדעת איך להכנס ולצאת אל הקדושה, **שֶׁהוּא בַּחֲנִית 'בְּקִי בְּרְצוּא בְּקִי בְּשׁוּב'** - כי כאשר אדם רוצה להתקרב לה' הוא צריך לדעת ולהיות בקי איך לרוץ אל ה' וללכת עוד ועוד אל הקדושה ולא לעמוד על מקומו, שענין זה נקרא בשם 'בקי ברצוא', וכן לדעת ולהיות בקי איך בשעת הירידה והנפילה לא להתייאש ולדעת לקום ולהתחזק ממקומו, שזוהי נקרא בשם 'בקי בשוב', והוא בַּחֲנִית מִה שֶׁכְּתוּב **"אִם אָסַק שְׁמַיִם"**

כי הניסים שהיו בכל אחד מה' רגלים לא היו סתם שינוי הטבע, אלא הכל היה להראות חיבתם של ישראל, הן בפסח, שהיה בפשיטות המכות המופלאות למצרים, שזה היה התגלות ה"נקמה בגויים" בפשיטות בגאולת מצרים, שבזה נתגלה עוצם הרצון שרוצה השי"ת בנו, וכמו כן במתן תורה נתגלה באותות ומופתים נוראים ונפלאים, איך שהשי"ת רוצה בנו ורוצה שנקבל את התורה, ואיך שכל בריאת העולם היה בשביל שנקבל את התורה, שבזה נתגלה תכלית הרצון שרוצה השי"ת בנו, וכמו כן בסוכות שהוא לזכר הענני כבוד שבזה היה שלימות ההתגלות של עוצם אהבת השי"ת אלינו והרצון שרוצה בנו, עד שהראה לנו כזה גילוי חיבה של הענני כבוד, וכל אלו הם גילויים לדורות עולם כמה שהשי"ת רוצה בכל אחד ואחד מישראל, [וכמו שאומרים בתפילת יו"ט אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו, כי ביו"ט יש התגלות של רצון שהשי"ת רצה בנו].

חיות רעות

וממילא מובן שהמלחמה שלוחמים החיות רעות שדורסים וטורפים להסתיר את אמונת הרצון, היינו שהם מתגברים להסתיר ולהעלים את שני החלקים של אמונת הרצון, הן להכניס בלב האדם כאילו הכל הוא טבע, והכל תלוי רק בהשתדלות וחריצות, והן להכניס בלב האדם כאילו אין השי"ת רוצה בו, ולהכניס בו ייאוש שכבר נתרחק כל כך משהשי"ת ואינו יכול להתקרב אליו יתברך, ועבודת האדם הוא לקבל ולהכניס בלבו את קול הקריאה של הו"ט שקורא ומגלה את הרצון, והיינו את שני החלקים של הארת הרצון וכנ"ל, ומלחמה זו היא בכל עת, שמצד אחד היום טוב מאיר את הארת הרצון ומצד שני החיות רעות דורסים וטורפים מעלים ומסתירים את הארת הרצון הזה.

לגלות הארת הרצון במקום הרגלין וההסתרה

ובאמת עניין זה שיש מלחמה תמידית לקבל את הארת הרצון שמאיר ע"י הו"ט, הוא עצמו חלק מסדר התיקון, כי עיקר תיקון היראה [שזה נעשה ע"י הארת הרצון] הוא דייקא להמשיך את היראה והרצון למקום הרגלין, שהוא מקום ההסתרה, וזה מה שנמדגיש רבינו שהרגלים נקראים כן על שם היראה שנקראת רגל, כי הארת הג' רגלים הוא דייקא להמשיך את היראה והרצון למקום "הרגלין" שהוא מקום ההסתרה, ולכן זה לעומת זה יש את החיות רעות שמסתירים את האור הזה, כי זהו כל מעלתו של האור הזה שאדם מתגבר לקבלו מתוך ההסתרה שמתגברים החיות רעות להסתיר ולהעלים את האור, ובכל נקודה של אתערותא דלתתא לקבל ולהמשיך את הארת היראה והרצון דייקא בתוך ההסתרה, ע"י נשלם התיקון [ונעשה כלי לקבל שפע החסד].

רצא ורצון

והנה רבינו מבאר שהיראה נעשית ע"י הארת הרצון, והיינו שיש כאן שילוב של היראה והרצון, כי באמת עיקר היראה הוא דייקא בדרך של רצון להשי"ת, לא סתם פחד מעבירה וכדו', אלא רצון להיות קרוב להשי"ת וממילא פחד להתרחק ממנו, ואמונת הרצון, שהכל ברצונו יתברך והשי"ת רוצה בנו, מביאה אל האדם הרגשה חושית במציאותו יתברך, שזה שורש היראה, ומהיראה הזו שנעשית ע"י הארת הרצון, מתעורר אצל האדם הידיעה שהשי"ת רוצה בנו וזה מעורר את הרצון אליו [וכמבואר בליקו"ת ה' ערב ה"ג אות יד], וזהו עיקר שלימות הארת הרגלים, שלימות שמחת יו"ט.

מוגש כאן לראשונה באדיבות מכון מאירת עיניים - פרויקט התורות הקצר - ביאורים לקבלת השיעורים המוקלטים על לקו"ת סי' ב' - נג, כד כי יש לכתוב: yotamattar@outlook.co.il לשמיעת השיעורים על לקו"ת סי' ב' - ד בקו העודי בקול הלשון 036171116, באדיש בשלוחה 6, בלשה"ק

מושגים בתורה ד' תניינא

השגות

שופט ברצונו

הצדיקים מגלים את גילוי החכמה שיש בכל פרט בבריאה, שגילוי זה מגלה את סודות ועומק כל השתלשלות העולמות, ובגילויים אלו נגלה סיבה וטעם לכל דבר ודבר, וכל חכמה זו חכמת התורה הקדושה היא המשפט האמיתי שעל ידו צריכים להתנהג, ואותם חיות הרעות ששואגים את חכמותם המוטעות שהיא חכמת הטבע מונעים מהמשפט האמיתי להתגלות, ועל פי דבריהם גם יוכל להיות חורבן העולם ח"ו כחיות רעות אכזריות שטורפות וגם מכלות ומקלקלות את עצם הבריאה. ועל כן דווקא גילוי הרצון של השם יתברך שרוצה את העולם דווקא באופן השתלשלות זו גורם למשפט והעובר על רצונו נשפט, ועל כן כל משפטי חכמת התורה הם גילוי לרצונו יתברך בכל דבר..

כאן גר יהודי

מסופר על רבי אלימלך מליז'נסק זיע"א שפעם ביאר בשולחנו הק' את העניין שהשי"ת פסח ודילג על בתי בני ישראל, ש'פסח' הוא מלשון ריקוד ודילוג, והיינו שהשם יתברך רקד ודילג על בתי בני ישראל ושר: כאן גר יהודי, כאן גר יהודי! וכאשר שמע זאת רבי משה לייב מסאסוב זי"ע שישב אז על שולחנו של רבי אלימלך, התלהב מאוד ברשפי שלהבת עד כי טיפס על השולחן והתחיל לרקוד: כאן גר יהודי! כאן גר יהודי!

הנה אנו עומדים בימים עסוקים טרודים ולחוצים, והבנים בבית, לא תמיד עוזרים ומסייעים כמו שהיינו רוצים, ולפעמים גם מפריעים, והסיפור הזה של רבי אלימלך, הוא ממש מתנה מן השמיים, לזכור לכבוד מי אנו מנקים את הבית. שהרי כל הטרדה והלחץ הוא בשביל להכין מקום לשכינה הקדושה הבאה לבקר אותנו בליל הסדר בגילוי עצום של 'אני ולא מלאך' - אני ולא שליח' - והשכינה הקדושה בכל ליל הסדר פוסחת ומרקדת על כל בית של ישראל בשירה ושמחה: 'כאן גר יהודי. ויש לזכור ולהאמין שהכוונה גם על הבית שלנו ממש.

כן גם אנחנו דווקא בזמני הלחץ, יכולים להסתכל על הבית ולומר: זה בית יהודי, זה משהו אחר מבית של גוי, יש כאן מזוזות, יש כאן סידור תהילים ש"ס שולחן ערוך וכו', ואפילו הנקיונות אינם מתוך צורך והכרח של ניקיון האביב, אלא מתוך הגעגועים שלנו לחג הפסח - ואם כן, הבית שלנו הוא בוודאי בית יהודי! ומתוך כך אפשר לבוא לשמחה, לפסח ולדלג על כל הבעיות והלחצים, ולצאת בריקוד: כאן גר יהודי.

אלא שבתוך הלחץ היצר הרע מופיע ברוב הדרתו, ומכניס ספק בלב, וכי זהו בית יהודי?! בית זה אינו נראה כמו שבית יהודי אמור להיראות, בית יהודי אמור להיראות כמו הצעירים המציירים בתמונות של הילדים, איך הם מנקים בחיך ושמחה, והכל מסביב מסודר ומאורגן וכו'. וצריך לאזור חיל, ולמחוק את כל התמונות האלו המחלישים את הדעת [מצרים' לשון 'מציירים', שמכניסים את המח לתוך גבול ומיצר של 'ציור' כאילו רק כך נראה יהודי ובית של ישראל].

ועל הצעירים האלו בעצמם צריך לפסח ולדלג - ולהצביע על הבית ונאמר: זה בדיוק בית יהודי המהווה משכן לשכינה, יש כאן בוודאי הרבה מצוות. כל הכעסים, הטרדות והטירדות הם רק מחמת שאנו רוצים לקבל את חג הפסח, ולכן אפילו אם איננו מצליחים שהמצאיות בבית יהיה כמו שהיינו רוצים, יש לזכור שזה בדיוק 'בית יהודי' - בית שאפילו הבלגן הוא רק מחמת ענייני היהדות. אצל הגויים ה'לא כסדר' והבלגן הם מסיבות אחרות, ואילו אצלנו הכל סביב למצוות, גם אם איננו בדיוק כפי רצון ה'.

אמונה בכל האיברים

ברא אלוקים את השמים ואת הארץ" (בראשית א, א), כשזוכים לידיעה זו, הגם שאין אפשרות להבין כיצד נבראה הבריאה כולה יש מאין בדבר ה', אנו מאמינים בכך שהשי"ת ברא הכל יש מאין בכ"ח האותיות בראשית ברא וכו' שבהם נבראו שמים וארץ. כ"ח פרקים אלו נמצאים כביכול ב'יד' העליונה, כמו שכתוב "אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים" (ישעיה מח, ג), בכח האמונה אנו מאמינים בבריאת העולם ובהשגחת השי"ת עליו.

אך יש גם משמעות שונה לחלוטין לידיים: 'כוחי ועוצם ידי' הידיים מסמלות את העשיה בדרך הטבע את הכח, היכולת. המלחמה בין משה רבינו שנלחם באופן של 'ויהיו ידיו אמונה', לבין עמלק האפיקורס הכופר באמונה ובהשגחה פרטית, אצלו הידיים הם ההיפך הגמור מ'כ"ח פירקין כח אתון של מעשה בראשית'.

כשמשוה רבינו ע"ה הרים את ידיו, הוא פעל בזה את הפעולה שאנו רוצים לפעול בהרמת הידיים אל הראש בשעת נט"י, אנו מכניעים את עמלק את הכפירות ע"י שאנו מרימים את כלי העשיה הידיים ה'כ"ח פרקין' כלפי מעלה אל הראש, למקום הדעת, שנדע שהכל בהשגחת ה'.

ועל כן עיקר הכנעתו ע"י הרמת הידיים שמרימים הידיים כ"ח פירקין שבידיים אל הראש בבחי' 'שאו ידכם קודש' היינו שמגביהין הידיים (כ"ח פירקין) אל הדעת לידע שהכל בהשגחתו, כי השי"ת ברא הכל ע"י כח אתון שבמעשה בראשית' עכ"ל. וכשזוכה לאמונה כזו זוכה ונמשכת לו דעת ואז מה שהיה בתחילה אמונה מפני שלא זכה עדיין להשיג בשכלו הנפק אצלו לדעת. הפסח כולו מראשיתו עד סופו הוא החג שבו מאירה האמונה באופן נפלא מאד, 'וע"כ כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים' (ליקו"מ עד), כי המצוות יסודן באמונה.

האמונה היא היסוד והשורש של הקשר והשייכות שלנו עם השי"ת, כל המצוות תלויים ועומדים אך ורק בעניין זה 'כל מצוותיך אמונה', לולא אמונה לא היינו זוכים כלל לחג הפסח הקדוש, כמו שנאמר בתורה שכל פרשת יציאת מצרים התחילה מהרגע של 'ויאמן העם' (שמות ד, לא), וכן קריעת ים סוף גם היא הייתה בכח האמונה 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו' (שם יד, לא), כל המציאות המופלאה של קבלת התורה ע"י כלל ישראל באמירת 'נעשה ונשמע' (שם כד, ז) נובעת ממעיין האמונה, שבכוחה להביא את האדם למסירות נפש לביטול מוחלט להשי"ת.

אך ישנם מדרגות באמונה. ישנה אמונה שהיא רק בלב, דהיינו אדם חש בליבו פנימה הרגשה שאינו יודע בדיוק, וגם אינו יכול להסביר אותה, אבל הוא מאמין בלבו. אך אין זה העיקר.

'העיקר שצריך להיות לאדם אמונה כ"כ עד שיתפשט בכל האיברים, כמו שנתבאר בכתבי האר"י שצריך להגביה ידיו בשעת נטילה נגד הראש כדי לקבל הקדושה, נמצא שצריך לזה אמונה בהידיין, להאמין שמחמת שמגביה ידיו כנגד הראש מקבל הקדושה' (שם צא), מפשטות הלשון משמע שצריך להאמין שגם במעשה פשוט כהרמת ידיים, ניתן לפעול המשכת קדושה עד כדי קבלת דעת ומוחין ע"י הפעולה הפשוטה כזו, וזו המשמעות של אמונה בכל האיברים, שיאמין שבכל אבר ואבר יש כח שהשי"ת טבע בו, הגם שאין השכל מבין זאת.

אך מדברי מוהר"ת (הל' נט"י שחרית ב, א) מבואר שיש כאן דבר פנימי ועמוק. בידיים ישנם 'כ"ח פירקין' שהם מכוונות כנגד כ"ח האותיות שבפסוק 'בראשית

עומק הפרשה

משכן בניינו ובחורבנו

אלה פקדי המשכן מִשְׁכַּן הָעֵדֻת:

איתא במדרש (שמות רבה נא ג) שבפסוק זה רמז שעתיד משכן זה להתמשכן על עוונותיהם של ישראל, לכאורה יש להבין למה נרמז חורבן זה דווקא כשהתורה מדברת מבין המשכן, אכן עומק הענין מתבאר בדברי רבינו שבפסוק זה נרמזו שני דרכים בבנין המשכן, בנין המשכן בבניינו ובנין המשכן בעת חורבנו.

בנין המשכן נעשה על ידי שלושים ותשע מלאכות, ובהם כלולות כל המלאכות שהאדם יוצא ובורא בהם איזה דבר בבריאה שכולם תולדות לשלושים ותשע מלאכות אלו (כמובא בשבת מט: ובמפרשים שם).

ועומק הענין מבואר בכתבי האר"י^ל (שער המצוות בהר ועוד) שהסיבה שהאדם צריך לעסוק במלאכות אלו היא כי בכל חלק בעולם מעורבים נצוצות קדושה, ועל כן צריך האדם לעסוק בל"ט מלאכות לבררם ולתקנם, 'ואפילו כל ענייני העולם הזה השפלים וכו' אינם מתבררים אלא אחר אחר כמה תיקונים ומלאכות, ולכן אין לך מלאכה בכל מלאכות שבעולם הזה שאין בה מצוה מעשית, כגון אם בא לחרוש מקיים מצות 'לא תחרוש בשור ובחמור' וכו' (דברים כב ט), בא לזרוע מקיים מצות 'לא תזרע כרמך כלאים' (שם ט), וכן כיוצא בכל המלאכות כולם, בסוד (משלי ג ט) 'בכל דרכיך דעה'. וכל זה היה כדי לברר אותם המלכים ע"י מלאכות וכח מצוות מעשיות שיש באלו הדברים, ועל ידי כך מתבררים, בירורים אלו

שצריך האדם לברר בימות החול הם ל"ט מלאכות המשכן, שעל ידם הוא בונה את השכינה הק', כל אחד לפי חלקו בעבודה זו. ואכן כשהאדם זוכה, הוא עוסק במלאכות אלו בקדושה ובטהרת הלב, זוכר שה' עמו ואצלו גם בשעת עשיית המשא ומתן, וע"ז מתעורר להאמין בהשי"ת בשעת עשיית המשא ומתן, ויודע שהכל מאיתו יתברך לבד, וע"ז מקדש את ה'ל"ט מלאכות בקדושת שבת ובקדושת מלאכת המשכן, וכמו שמתבאר בליקוטי תפילות (תפילה יא) שכשזוכה לעשות ל"ט מלאכות בקדושה, עוסק בהם באמת ואמונה בלי טרדא ובלבול הדעת, יודע ומאמין שהכל מהשי"ת עושה תורתו קבע ומלאכתו עראי.

אבל פעמים שהאדם נופל ויורד למקום של חורבן המשכן, המלאכה נדמית לו כרחוקה מאד מהשי"ת, הוא לא זוכה לדבק את מחשבתו בנצוצות הקדושה המתבררים במעשיו, אכן גם אז כל זמן שהוא עוסק במשאו ומתנו כדיני התורה, הוא מברר את נצוצי הקדושה, ובונה מהם משכן בחורבנו, באותה שעה עליו להתחזק באמונת אומן ולא ללכת אחריו הסתות היצר המכחיש לפניו את מהלך זה, אלא להתחזק בכח הצדיקים המתקנים את תיקוני השכינה על ידי כל מעשה שהוא עושה, עד שתתעלה השכינה מעלה מעלה. (ע"פ ליקו"מ יא וליקו"ה שבת ג).

מתחדשים

◆ מזל טוב! אלפי ישראל המרוויים את צמאונם בלימוד "ליקוטי הלכות" למוהרנ"ת זיע"א בסדר 'הדף היומי', מסיימים בשבוע הקרוב את חלק ז', ומתחילים את חלק ח', שהוא החלק השני ב'חושן משפט'. 'גם עכשיו, כל מי שיעסק בספרי רבנו הקדוש והנורא צדוק"ל, יענין ויסתכל בהם באמת ובתמימות, וידאי יתלהב לבו מאד להשם יתברך פי כל דבריו כגחלי אש". (שיחות הר"ן קכד).

◆ לא ה'ה בפשטם ה'ה: הופיע! הגדה של פסח 'מגיד דבריו' הכולל דיבורים וחיזוקים משובבי נפש מאת הגה"צ רבי יעקב מאיר שכתער שליט"א בענייני חג הפסח, ונלווה לו קונטרס 'דברי שיר'; לקט פנינים על שיר השירים. להשיג בחנויות הספרים המובחרות. הפצה ראשית: וועג ספרים.

◆ אומן: דרוש: זוג ירא"ש, להצטרפות למערך הגבאות בציון רביה"ק זיע"א. לפרטים נוספים, פנו לאיחוד ברסלב באומן: 033137148. פקס: 046196574.

◆ תיקון טעות: להלן המספר המדויק של קו 'אגדלך' הפופולרי, בו תמצאו חיזוקים קצרים וארוכים, ראיונות, שיעורים ועוד רבות: 023137556. שמעו ותחי נפשכם!

יורל ע"י מנחם עלה לתורה
בבל ענין או להצטרפות למנויים בדוא"ר:
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים: 053-3175211 | 054-8591148
המערך נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00
לתרומות ורכישות נכס נצחו: עלה לתורה, בנק
מדינת ישראל, 17 סב"י, 725 חשבון 36645.

החיזוק השבועי

עקר שלמות השמחה פשםכריחין ותופסין גם היגון ואנחה לתוך השמחה, שגם היגון ואנחה בעצמו יתהפך לשמחה, כי כשאדם שמח אזי היגון ואנחה עומד מן הצד, כי בשעת שמחה בודאי אין לו יגון ואנחה, אבל שלמות השמחה לחטף דיקא את היגון ואנחה לתוך השמחה, שגם היגון ואנחה יהיה שמח לחפך כל היגונות והאנחות לשמחה, כדי שיהיה נעשה היגון ואנחה מרכבה לקדשה;

ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' כ"ג. לקו"ה פסח ב'

יהלום

באלת מצרים עקרה על ידי שמחה, כי שמחה הוא עולם החרות, כמו שפתיב "כי בשמחה תצאו"

ליקוטי הלכות פסח ב,א

לכבוד הבחור החשוב הדורש ושואל איך זוכים להתחבר לכוונה הפנימית של המצוות.

במכתב הקודם דברנו על החידוש הנפלא של רבי"ל להתחבר לפנימיות המצוות על ידי כיסופים והשתוקקות לכוונת כל מצווה. ודרך זו מועלת לכל מצב, גם כשאין לו מח מרוכז ואין מאיר לו הדעת, כי יכול לכל הפחות לכסוף לאותו כוונה של מצוה שרוצה להתחבר אליה.

וגם אם כן יכול לכוון במחשבתו, יש חידוש גדול באופן הזה שמכוון דרך כיסופים והשתוקקות. כי כאשר מכוון מה שיועד לכוון בדרך של חכמה, כגון שחושב מאיזה ענין שלמד בליקוטי הלכות, אזי כל החיבור שלו למצוה הוא רק לפי כמות הכוונה שמכוון, ולפי ההשגה ששיגי בכוונה זו. אך אם מעורר בעצמו כיסופים להתחבר לאותה כוונה, אזי הוא יכול ללכת מדרגא לדרגא באותה כוונה, ולהעמיק יותר בהשגת אותה כוונה.

זאת ועוד, אם יכוון הכוונה של המצווה רק בדרך מחשבה שחושב מאותה כוונה, אזי במשך הזמן, המחשבה והכוונה הזו מתקררת, ונעשית שוב כמו כוונה של מצוות

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מו"צ בעיר בית שמש יצ"ו

הלכה פסוקה

ברפת האילנות

כשרואים עוד אילנות. ומי שפך ברוך ומגיע למקום שאז זמן לבלוב האילנות, אין לו לברך שוב.

סדר הברכה

א. קדם הברכה יש לראות היטב את הפרח שעל האילן.

ב. נסח הברכה: בא"א אמ"ה שלא חסר בעולמו 'כלום' וברא בו בריות טובות ואילנות טובות להנות בהם בני אדם. ויש שיהפסו הנסח 'בעולמו דבר', ואינו הנסח הנכון (פתח הדברי, רמ"ו. מנח"י, י"ס טז. מב"ל, ז).

והפנה לפי שהוא ענין מחדש שאדם מברך על עצים יבשים שהפריחים הקדוש ברוך הוא (שיטמ"ק, ברכות מג.). או להודות לה' יתברך שברא בשביל האדם אפילו דברים שאין בהם הכרח לחי האדם כמו פרי האילן (ערוה"ש, א).

ג. יש להשתדל מאוד לברך ברכה זו. והמברך, עליו תאמרו הברכות שבפסוקים 'ראה בני בריה השדה אשר ברכו ה', ויגן לה וגו' (אלה רבה, ב. ערוה"ש, ב. כה"ח, ו).

ד. יש מדקדקים לברך ברכה זו בהמון עם או לפחות בעשרה (כף החיים, אות ז).

ה. נשים מברכות ברכה זו. אך אין זה מהצניעות שתתקן לחפש אחרי זה, אלא שאם ראתה אילן תברך. וכן תברך בצניעה ולא בהמון עם (ראה: צ"א, י"א כה. הלכות אב"י, ד. תשו"ר, קצ. אהלך באמיתך, ז א אותה).

אפשר לברך. ובסתמא אין לחשוש לה, כי בדרך כלל אינו מוציא פרות בשנות הערלה.

ג. מעקר הדין אפשר לברך על 'אילן יחיד'. אך לכתחלה נכון להקפיד שיהיו שם שני אילנות, אך אין צורך שיהיו משני מינים ודי בשתי אילנות ממין אחד.

ד. יש מדקדקים לצאת [לחזו לעיר] לשדה לברך ברפת האילנות. אך מעקר הדין אפשר לברך אפילו באילן העומד בתוך הצד ובדומה. וכן נהגו רבים שלא לדקדק בזה, ובפרט אם גורם לבטול תורה.

באיזה זמן מברכים

א. לכתחלה יש להשתדל לברך 'בחדיש ניסן' ודיקא. וקריים מקדמים למצוות ומברכים מיד בראש חודש ניסן. אבל מעקר הדין בכל זמן שרואים אילן שיש בו פרחים העומדים להוציא פרי, אפשר לברך. ובפרט במקום שאין לבלוב האילנות הוא בחדישים אחרים. אמנם אין לברך על 'אילן שקדים' שמלבלב כבר בחדיש שבט, אלא יש להמתין עד חדיש ניסן.

ב. אפשר לברך גם בלילה, ובתנאי שרואים היטב את הפרח.

ג. אפשר לברך בשבת ויו"ט. וכן נהגו פמח מגדולי ישראל (ראה: באר משה, ג מג. בצל החכמה, ו. ל. וז"ש, שם ארוחת הלכה 121. הלכות אב"י, ב. תשובות והנהגות, א קצא). וי"א שאין לברך אף (כה"ח, ד. מב"ל, א).

סדר גדול האילן הוא פך: בחורף נופלים כל העלים, ובסוף החורף מתחילים לצאת 'עלים', אחר כך יוצא קמין גבעול קטן שפמח מתפתח 'פרח', וזהו הנקרא 'אילן מלבלב', ומתוך פרח זה מתחיל לגדול 'פרי', ומתחלה אין הפרי נפר כלל אך כל שגדל יותר הוא נפר ואז נופל הפרח.

אימתי אפשר לברך

א. הברכה היא בזמן שיש באילן רק הפרח הנ"ל והפרי עדיין אינו נפר כלל. אבל אילן שיש בו עדיין רק 'עלים', אי אפשר לברך עליו כלל.

ב. אם הפרח כבר נפר, אך עדיין הוא קטן שאינו ראוי לאכילה, אזי מי שפך ראה בשנה זו 'אילן מלבלב עם פרחים', אי אפשר לברך על אילן פה. אבל אם עדיין לא ראה אילן מלבלב - דעת המשנ"ב שאפשר לברך.

ג. אם הפרי גדל כבר כל צדו, בכל אופן אי אפשר לברך על זה.

ד. אילן שיש בו ענפים שיש בהם פרי פרות, וגם ענפים שעדיין יש רק הפרח בלי פרי, אפשר לברך עליו.

ה. מי שפך ראה אילן עם פרחים ומשום מה עדיין לא ברה עליו, אפשר לברך פשרואה שוב. אכן אם כבר מוציא פרי, ראה דינו לעיל סק"ב.

על איזה אילן מברכים

א. יש לברך רק על אילן המגדל פרות, אבל על 'אילן סרק' אין לברך. ומי ששעה ויברך עליו, יברך שוב על אילן המגדל פרות בלא 'שם ומלכות' (שבט הלוי, ו ג ד). ב. 'אילן ערלה', נחלקו הפוסקים אם